

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP, N. Prinsengracht 10
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG.
Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct.
Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal
tarief.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTELJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: Voor het Socialisme. — Liefdewerk. —
Onze Koloniën. — Het oordeel der Soc. Pers over de
aansluiting. — Het Darwinisme en de bourgeoisie. —
Revisionistische geschiedschrijverij. — Uit het Buitenland:
Engeland. — Brieven aan Twentsche Arbeiders. I. —
De Waarheid. — Van de Afdelingen. — Ingezonden.
— Verantwoording. — Advertentiën.

ARBEIDERS IN A'DAM III!
Brenge Dinsdag a.s. uw stem uit op
S. DE WOLFF.

Van de Administratie.

Nieuwe abonné's ontvangen de nog verschijnende
nummers van dit kwartaal gratis.

Voor het Socialisme.

Onze strijd is een strijd voor het socialisme. Wij
weten, dat de eenige uitkomst voor de arbeiders-
klasse uit dit leven van ellende en loonslavernij is
de ~~vrijmaking van dat proletariaat. Slechts de~~
socialistische productie kan, juist doordat ze de uit-
buiting opheft en aan de klassenverschillen een einde
maakt, die vrijmaking bewerkstelligen. Daarom en
daarom alleen is onze strijd en moet onze strijd
steeds zijn een strijd voor het socialisme.

Elke strijd van de arbeidersklasse of van een deel
der arbeidersklasse, zoo ze zich al eens tijdelijk laat
afleiden, die zich beweegt binnen het raam der be-
staande productiewijze en zich daarbinnen blijft be-
wegen, zal bij slot van rekening blijken als klassen-
strijd geheel doelloos, ja zelfs dikwijls vruchteloos
te zijn geweest.

Nemen we slechts de meest gunstige toestand,
dat is deze dat het kapitaal zoo snel mogelijk aan-
groeit. Dan verbetert ook gewoonlijk de materiele
toestand van den arbeider, maar het heft de tegen-
stelling tusschen de belangen van het kapitaal en
het belang der arbeidersklasse niet op. Integendeel.
Wanneer het kapitaal snel aangroeit, dan stijgt wel
het arbeidsloon, maar in verhouding veel sneller en
veel sterker stijgt de winst van het kapitaal.

En de kloof, die onze klasse scheidt van de
kapitalistische is wederom grooter geworden, de
tegenstelling wederom scherper. Maatschappelijk
gesproken gaat de arbeidersklasse niet vooruit, om-
dat juist de tegenstelling tusschen de beide klassen
in onze maatschappij grooter is geworden.

Verbeteringen in het lot van den arbeider. Niet
waar, zoo heet dat in den mond van «vrijzinnige»
politici, van «vooruitstrevende» liberalen en andere
kapitalistische verdedigers van het bestaande maat-
schappelijke stelsel.

Sociale hervormingen. Zoo heet het aldus.

Wanneer zij slechts het doel van den strijd zijn,
dan zullen ze inderdaad geen verbetering in het lot
van den arbeider brengen, geen hervormingen zijn in
het wezen der verhoudingen tusschen kapitaal en
arbeid.

Die verhoudingen — de economische verhoudingen
— we weten het allen, als we zelve proletariërs
zijn, worden in het algemeen door den klassenstrijd
maar weinig en langzaam verbeterd, zelfs al lijkt
zoo nu en dan het veroverde zeer belangrijk.

Neen een strijd, enkel en alleen, of in hoofdzaak
ter bereiking van sociale hervormingen, een strijd

die zich beweegt in het raam van deze kapitalistische
maatschappij, kan noch zal het proletariaat verlossen
van zijn ellende, van zijn uitbuiting, van zijn loon-
slavernij.

Het doel van onzen strijd, het bewuste doel moet
zijn: de socialistische productie. De klassenstrijd
neemt niet weg de neerdrukkende gevolgen van de
kapitalistische productiewijze. Ze kan directe mate-
riele verbeteringen brengen, doch de verhoudingen
verandert ze slechts heel weinig.

Geheel anders echter doet die strijd zich aan ons
oog voor wanneer het bewuste doel ervan is de
voorbereiding op socialistischen grondslag. Dan is er
een doel, dat we meer en meer nabijkomen. Men
moge soms denken, ook dat gaat langzaam, omdat
't in onze onmiddellijke nabijheid niet altijd snel
gaat, wanneer met wat ruimer blik de internationale
toestanden worden bezien, dan ziet men, dat het
doel al sneller nadert.

Dan wordt ook onze strijd een geheel andere.
Dan is het niet slechts een strijd hier om een kleine
wettelijke verbetering, daar om iets meer loon, doch
dan is die strijd tevens de opvoedende teerschool
in den strijd voor het socialisme.

Dan is de strijd in het parlement niet, wat ze nu
veelal lijkt en meestal is, ook voor de woordvoerders
der S. D. A. P. een strijd om verbeteringen, doch
dan zien we de woordvoerders voor het socialisme
in het parlement als de propagandisten voor het
socialisme, rondstrooiende het zaad der bewustmaking
voor den socialistischen strijd onder groote massa's.

Dan is de strijd van de vakbeweging niet louter
en alleen een strijd om een half uur minder of een
paar centen meer, doch ook en vooral een strijd,
die voeren moet tot meerdere bewustwording van
de arbeiders, die dien strijd voeren, die door hun
vakpers, door hun propagandisten, die socialisten
behooren te zijn, inzicht brengt.

Dan zien we dat die strijd ons brengen moet, zoo
hij goed wordt gevoerd, niet alleen wat verbeteringen,
maar ook en vooral organisatie en discipline, ook en
vooral versterking van het inzicht van de arbeiders-
klasse: vergroting van de macht van de klasse, die
den strijd zal hebben te voeren tegen de kapitalistische
klasse voor het socialisme. C.

Liefdewerk.

In «Nosokomos», weekblad van een verplegingsvakver-
eeniging, lezen we onlangs dat een Engelsch fabrikant
de nadeelen die voor 't industriekapitaal nog aan vrouwen-
arbeid kleven tracht weg te nemen door een verpleegster
aan zijn fabriek te verbinden. Vooral in den tijd van de
menstruatie, ook gedurende zwangerschap, staat zij de
meisjes en vrouwen met raad en daad bij. Hebben huis-
vrouwen 's morgens geen tijd gehad om te ontbijten,
lijden overwerkte meisjes aan hoofdpijn, — de verpleegster
zorgt voor een kop chocola of een huismiddeltje waar-
door de krachten zich herstellen. — Zij leert ook de
mensen om hun woning en lichaam rein te houden, enz.

De uitkomsten, zegt het blad, zijn verrassend. «De
fabrikant beschouwt de verpleegster als een goede geld-
belegging.» De produktieve kracht is haar verzorging
waard.
Wat wij altijd tot ontzettende verontwaardiging der
menschlievende bourgeoisie hebben gezegd, dat n.l. de
zorg voor leven en gezondheid der proletariërs zoo ver
gaat als 't belang der bezittende klasse reikt, wordt hier
door den industrieopen en ruw erkend. Dat dienen
de arbeiders te weten.

Maar nu moet ons nog een gedachte op 't papier
speciaal voor de verpleegsters. Men heeft ook u steeds
voorgehouden dat de gewone middelen van vak- en
politieke beweging voor u verboden zijn omdat gij liefde-
werk verricht. Men heeft u 't schrikbeeld van een
staking in een ziekenhuis voorgehouden. Men schiept
u niet alleen af met een ellendig loon maar men beult
u af met oneindige werktijden, omdat uw werk liefde-
werk is. Wel ziet gij hoe onvoldoend dat is om het
vele lijden in de maatschappij ook maar te matigen, ja,
hoe onvoldoend zelfs om 't lijden van zieken te ver-
zachten, maar gij geloofde dat gij liefdewerk deed en gij
geloofde in den goeden wil der heerschers om steeds
meer verbetering te brengen. Maar in hun oog is uw
werk het herstel van arbeidskracht, en dat is een goede
geldbelegging, vooral als gij goedkoop en willig arbeidt.
Als gij werkelijk liefde voelt tot de lijdende klasse
(waartoe gij zelf behoort) dan is uw plaats in de rijen
der strijdende arbeiders. H. C.

„Onze” Koloniën.

Buitenzorg en het Plein.

Elke verandering, ook in het personeel van de Tweede
Kamer, is geen verbetering. Moge Van Kool zijn grieven-
dossier en feiten-verzameling, bij zijn dood als par-
lementariër, hebben nagelaten aan de socialistische
kamer-fractie; zijn erfenamen hebben er niet het gebruik
van kunnen maken — ook Troelstra en Duys niet —
dat Van Kool, zijn talloze dérailleeringen van het
sociaal-democratische spoor ten spijt, ervan gemaakt zou
hebben. Integendeel, kon van zijn opvolgers niet ver-
wacht worden, dat zij zich reeds in het eerste jaar na
de boedel-aanvaarding zouden ontpoppen als volmaakte
Indische specialiteiten, — wel had het Nederlandsche
Proletariaat reden om van hen te verwachten: een uiteen-
zetting van het anti-democratische, tot reactie, in elk
geval tot behoud dwingende karakter van het Nederlandsche
kolonialisme. En dit niet alleen door een enkele, met
breeden armzwaai voorgedragen phrase, niet b. v. door
de enkele herhaling van Van Kool's raad, dat het voor
het Nederlandsche volk in het algemeen voordeliger
is, het overgrote deel der Hollandsche kolonie aan den
meest-biedende te verkoopen.

Het Nederlandsche proletariaat had geen recht van de
huidige kamer-fractie der S. D. A. P. nu reeds die uit-
gebreide kennis van feiten te vorderen, als Van Kool
ten dienste stond; maar wel heeft het het recht, van deze
fractie te eischen, dat door haar helder en voor een ieder
duidelijk aan de kaak werd gesteld, de wijze, waarop de
Hollandsche bourgeoisie bezig is, een groot gedeelte van
haar uitbuitingsterrein aan de contrôle van het Neder-
landsche parlement te onttrekken.

Aan de benoeming van den heer Idenburg tot
Gouverneur-Generaal over Oost-Indië, en diens vervanging
als minister van Koloniën, door een politicus (hoe heet-ie
ook weer?), ongetwijfeld rechtzinnig in de christelijke
leer, doch zonder eenig kennis van koloniale zaken en
nog een kind in de fijne knepen en het vunzig gedoe
der bureaucratie, — aan die feiten had kunnen worden
gedemonstreerd de tendens, die zich op zoo menig terrein
bij de bourgeoisie uit, om steeds meer al die functies
van den staat, die te maken hebben met haar winst-
makerij, buiten de contrôle van het Parlement te brengen,
en daardoor aan het Parlement te ontrooven, feitelijk,
ofschoon zonder bijzondere wetgeving, juist dat gedeelte
van zijn taak, waardoor, in de eerste plaats de parlemen-
taire politiek van het proletariaat waarde krijgt.

Dit is in de secties der Kamer, bij het voorloopig
onderzoek, ook vaag gevoeld. Er is over dit stuivertje
wisselen geklaagd. Doch de klagers bleven aan de opper-
vlakte der dingen, wogen persoonlijke hoedanigheden
tegen elkaar af, zonder door-te-dringen tot den kern der
zaak: het streven, een steeds grooter deel van het maat-
schappelijk leven aan het toezicht van het parlement te

onttrekken, en dan wel in de eerste plaats zulke gedeelten, waar critiek de uitbuitingswoede der bourgeoisie kan belemmeren. M. a. w. het verkorten van de *feitelijke* macht van het parlement, dat steeds meer geraakt onder den directen of indirecten invloed van het proletariaat — (dat, Van K o l heeft het meermalen erkend, weinig of geen belang heeft bij de koloniën, en dus steeds gemakkelijk zijn steun verleent, als 't geldt, de inlanders tegen den rooibouw der Nederlandsche kapitalisten te beschermen) — en in de plaats daarvan uitbreiding van de feitelijke macht der bureaucratie, in Indië in de eerste plaats — d. w. z. van de lui, die als gedeelte van de uitbuitende klasse, of als door hen betaald en onderhouden, belang hebben bij de zoo onbelemmerd mogelijke exploitatie). — Die verplaatsing van de feitelijke macht is voor de Nederlandsche bourgeoisie het meest gewenscht in koloniale zaken, en laat zich daar ook het gemakkelijkst tot stand brengen, omdat de ontzagelijke afstanden en hemelsbreed verschillende verhoudingen toezicht in den Haag op den daden der Indische exploitanten en bureaucratie reeds uiterst moeilijk doen zijn.

Bij de «algemeene beschouwingen» bij de behandeling der Indische begroting, had zeker een algemeene uiteenzetting van een politiek verschijnsel, van zoo ver-reikende beteekenis voor het Nederlandsche proletariaat, op zijn plaats geweest. Zij had bovendien door elk vertegenwoordiger der sociaal-democratie, ook bij afwezigheid van kennis van allerlei bijzondere Indische feiten, kunnen geleverd worden.

De kamer-fractie der S. D. A. P. is in deze in gebreke gebleven. De behandeling der Indische begroting had, wat het Nederlandsche proletariaat betreft, even goed achterwege kunnen blijven.

Toch lag de aanleiding voor zulk een uiteenzetting voor de hand. Wij lezen in de memorie van antwoord van Minister De Waal Malefijt, op het verslag van het sectie-onderzoek van zijn begroting (o. m. aangehaald in *Het Volk* van 5 Nov. j. l.):

„De Minister deelt niet in de vrees, dat, waar een zoo krachtig en begaafd man als de heer Idenburg tot Landvoogd werd benoemd, de leiding der Indische politiek meer van Buitenzorg dan van het Plein zou uitgaan. *De groote lijnen behooren door het opperbestuur te worden getrokken*, ook al zal het advies van den gouverneur-generaal daarbij van grooten invloed zijn. Maar eenmaal de hoofdlijnen voor het opperbestuur vastgelegd, zal aan den *gouverneur-generaal in de uitoefening een groote mate van vrijheid behooren te worden gelaten*, zonder nochtans de verantwoordelijkheid van den Minister ook maar eenigszins ter zijde te stellen.

Die laatste regel is „grauwe theorie”. Het onderstreepte is de praktijk. Een bekwaam en energiek man, die deskundige is, aan het hoofd der Buitenzorgsche bureaucratie, en een ledepop op het Plein, zijn de samenwerkende krachten, die, nu de praktijk tot stelsel zullen maken, hetwelk, als de rollen later weer eens worden gewisseld, dan toch zal blijven gevolgd worden.

Nederland is reeds eeuwen een koloniale mogendheid. Doch de Nederlandsche bourgeoisie als geheel krijgt eerst in de laatste tientallen van jaren zoo groot belang bij de uitbuiting der koloniën, dat de koloniale politiek steeds meer het zwaartepunt der algemeene staatspolitiek gaat worden. Doch te gelijktijd neemt de macht van het proletariaat toe. De critiek van het proletariaat op het doen en laten der bourgeoisie wordt voor deze steeds lastiger en wordt gevoeld als een belemmering bij het nastreven van haar doel: winstmaken en winsthouden.

Dit is de reden, waarom de bourgeoisie steeds grooter neiging vertoont om een voornaam deel van haar daden aan de feitelijke controle van het parlement te onttrekken.

Niet als de revisionisten zien wij in de verovering van het Parlement ons eenig doel. Niet als de anarchisten verklaren wij het Parlement tot een stuk verrotting, zonder beteekenis voor onzen revolutionairen strijd. Wij wenschen onze vertegenwoordigers naar het parlement te zenden, omdat dit parlement is een machts-organ van de burgerlijke klasse, het aangewezen terrein, waarop onze *klasse* met de *klasse* der bourgeoisie — en niet Mr. Troelstra tegen Dr. Kuyper, *personen* tegen *personen* moet strijden. De beteekenis van het parlement als vechterterrein hangt echter af van de bevoegdheden en de *feitelijke* macht van het parlement. Verkorting van die macht moet door elken sociaal-democraat worden bestreden.

In deze, bij de behandeling van de Indische begroting, heeft de kamer-fractie der S. D. A. P. dit verzuimd.

Kameraden, maak de S. D. P. sterker, dat dit en meerdere zulke verzuimen zoo spoedig mogelijk weer worden goedge maakt. V . . . r

Het Oordeel der Soc. Pers over de Aansluiting.

Reeds direkt na het Brusselsche besluit schreef de *Leipziger Volkszeitung* onder den titel: *Een Betreurenswaardig Besluit* o. a. het volgende:

Men moge nu ten opzichte van de scheiding oordeelen hoe men wil, men moge het bedroevend en hoogst beklagenswaard achten, dat zij noodzakelijk was — deze interne partijgeschillen gaan het Internationale Socialistische Bureau niets aan. Het kan zijn taak des te gemakkelijker vervullen, of liever het zal zijn taak eerst kunnen volbrengen, als het zich door den geest, die in de oude Internationale heerschte, laat leiden. En deze eische de meest mogelijke ruime opvatting, de meest mogelijke vrijheid voor de afzonderlijke nationale groepen. . . En al moge nu deze al te losse band, na 40 jaren, waarin de klaarheid in de soc. beweging zoo geweldig toegenomen is, niet meer op zijn plaats zijn, toch heeft ook de nieuwe Internationale tot dusver haar taak in dezen geest opgevat: aan geen bond, die de belangen van de arbeiders-

klasse van soc. standpunt verdedigt, de aansluiting bij de Internationale te weigeren.

. . . Komt er hier of daar een scheiding in de Partij, dan kan het niet de taak van het Bureau zijn, ongeroepen den scheidsrechter te spelen, of ook haar beslissing zoo in te richten, dat het de talrijkste partij erkent en de zwakste veroordeelt. Zij kan slechts onderzoeken of de afgescheiden Partij op soc. grondslag staat, of niet. Is dit het geval — en bij de afgescheiden Marxisten in Holland, is dit zonder *eenigen* twijfel het geval — dan kan en mag het Soc. Bureau haar de aansluiting bij de Internationale niet weigeren.

* * *

In de *Leipziger Volkszeitung* leest men d. d. 29 Nov. nog het volgende:

Een Nawoord. Het Int. Soc. Bureau nam met een meerderheid van 15 tegen 11 stemmen ten opzichte der vraag tot aansluiting der nieuwe soc. dem partij in Holland een besluit, dat een verschuiving dezer vraag beteekent, en gedragen wordt door een opvatting, welke gevaar voor de Internationale de *Leipziger Volkszeitung* onmiddellijk gesignaleerd heeft. De aangenomen resolutie werd hoofdzakelijk door den Oostenrijkschen partijleider Victor Adler verdedigd, en het is zonder twijfel, dat zijn autoriteit tot de aanneming heeft geleid. Partijgenoot Adler kan er slechts dankbaar voor zijn, als we ten opzichte der internationale beteekenis, die zijn laatste optreden heeft, de door hem in Brussel vertegenwoordigde opvattingen wat nader onderzoeken, en aan een zeer interessant voorbeeld aantoonen, hoe hij ze in de praktijk doorvoert.

Partijgenoot Adler was zoo ruim van hart, dat hij de Nederlandsche Marxisten den naam van socialisten niet betwist heeft. Opdat men echter zijn goedhartigheid niet zou overschatten, verklaarde hij: „Er zijn in vele landen *zonderlinge* socialisten, waarvan men echter toch zal moeten zeggen: 't zijn socialisten.” Partijgenoot Adler greep ons dit uit het hart. Ja, waarlijk zonderlinge socialisten loopen er in de Internationale rond en men moet ze trots alles toch als socialisten beschouwen. Er zijn er, die reverenties (Strijkages) in acht nemen ten opzichte van den keizer (van Oostenrijk); er zijn er, die de tot den oorlog ophitsenden in de hand werken; er zijn er, die de vrije discussie in de socialistische partij onderdrukken. Maar waarschijnlijk vergissen we ons niet, als we aannemen, dat niet dit soort van zonderlinge socialisten pg. Adler zwaar in de maag ligt. We willen op deze vraag niet ingaan, maar liever de niet zonderlinge socialisten bezien, die Adler onder zijn vleugelen neemt.

De L. V. behandelt dan de Poolse Socialistische Partij, de P. P. S., ook een der partijen, die vóór de motie-Adler stemde. We kunnen in dit verband deze partij niet behandelen, doch er zal zich daartoe nog wel eens een afzonderlijke gelegenheid voordoen. Genoeg zij 't hier, mee te deelen, dat hare revolutionaire aktie hoe langer hoe meer een bron van banditisme werd. Eind 1906 scheidde ze zich van de Poolse Socialistische partij af en noemde zich de revolutionaire fractie der P. P. S., thans P. P. S. Over deze partij heeft de L. V. 't, een partij die op haar laatste congres door den vertegenwoordiger der Duitsch-Oostenrijksche partij begroet werd, die vol bewondering was voor haar strijd en vol sympathie ervoor, en wie de Duitsch-Oostenrijksche partij bereid was, zooveel te helpen, als mogelijk was. De *Leipziger* gaat dan verder:

Wij gelooven dat wij genoeg gezegd hebben om iedereen er een voorbeeld van te geven, wie pg. Victor Adler als niet-zonderlinge socialist beschouwt. Na het hier gezegde zou het niet verwonderlijk zijn, wanneer de hollandsche partijgenooten zouden verklaren: Waarde kamerad Adler, wij doen er gaarne afstand van om voor u, met de wakkere leiders der P. P. S. als niet-zonderlinge socialist te gelden.

Wij willen de aandacht onzer lezers ten slotte nog voor een klein uitstapje naar de formuele argumentatie van pg. Adler vragen.

De nieuwe Soc. Dem. Partij in Nederland heeft zich afgescheiden, verklaarde Adler. Zij vormt dus een nieuwe partij, hoewel hare leden reeds vroeger tot de Internationale behoorden. Willen ze dus deel uitmaken van de Internationale, dan kunnen ze zich tot de hollandsche sectie van de Internationale, d. w. z. tot die partij wenden, waarvan zij zich afgescheiden hebben, en deze mag beslissen of de aansluiting tot de Internationale hun al of niet zal worden ontzegd. Bevalt hun het besluit van de holl. oude partij niet, dan kunnen zij bij het Int. Bureau in beroep gaan.

Wij willen hier niet over het feit uitweiden, dat Adler toch ook behoorde te kennen, dat de leiders der Nederlandsche Marxisten zich niet afgescheiden hebben, maar er uit zijn gesmeten, maar keeren tot de formele zijde terug.

De P. P. S., wier bijzonder ken teeken partij-banditisme is, ontstond hierdoor, dat zij zich van haar partij in 1906 had afgescheiden. Toen zij zich na deze scheuring bij het Internationaal Kongres te Stuttgart aanmeldde, stond pg. Victor Adler niet op om haar verwezen te krijgen naar de beide sekties van het poolse socialisme. Hij verlangde niet, dat deze sekties haar toelating eerst zouden goedkeuren. Hij had geen bezwaren. Waarom echter bij de hollandsche Marxisten: **Toch niet misschien omdat zij geen revisionisten zijn?** —

* * *

In *Het Weekblad*, bijvoegsel van *Het Volk*, van 3 Dec. 1909 komt het volgende stukje van Mevr. Roland Holst voor:

Troelstra oordeelt dat „waarheid en oprechtheid in de dagelijksche strijd voor klasse- en persoonlijke belangen niet mag worden overtreden”, doch slechts in hoog abnormale gevallen, uit noodweer. Maar hoe is zijn zich stellen op de grondslag der „algemeene menscheid-moraal” te rijmen met zijn aansporing op het congres te Rotterdam, de S. D. P., den tegenstander dus, „dood te drukken”, dat wil dus zeggen met alle mogelijke middelen te bestrijden? En hoe met zijn nauwelijks verbloemde neiging (zie „De Nieuwe Partij en het Int. Soc. Bureau” in *Het Volk* van 18 Nov.) zoo de S. D. P. toegelaten wordt tot het Int. Soc. Congres van Kopenhagen, haar door overmacht de mogelijkheid te nemen, in de „hollandsche sectie” haar stem uit te brengen. Een maatregel, ongeveer gelijk staande b. v. met een door de bourgeoisie aangenomen wet, dat in het parlement wel sociaal-democraten zitting kunnen hebben,

maar . . . zij niet mogen spreken en stemmen. Is niet reeds het feit, dat Troelstra het „de vraag” acht, of de hollandsche sectie te Kopenhagen ja dan neen tot een dergelijke muilkorfbepaling, of nog beter sluipmoord, moet overgaan, een bewijs dat ook hij de „oorlogsmoraal” die tegen den vijand „alles” geoorloofd acht, metterdaad niet buiten, maar binnen de moraal rekent?

Het Darwinisme en de Bourgeoisie.

(Slot)

De burgerlijke klassen vernietigen het middeleeuwsche regime, maken aan eeuwenoude, schijnbaar onveranderlijke instellingen een einde, vernietigen de standen, ontnemen kerk, adel en vorstendom de macht, „hun door God gegeven”.

— Zoo verkondigt het Darwinisme, dat er in de levende wereld geene starheid, onveranderlijkheid is, dat de schepping evenmin vaste soorten, als de maatschappij vaste standen kent, en dat, evenmin als door God vaste instellingen als kerk en vorstendom zijn geschapen, in de biologische wereld door hem vaste soorten in het aanzijn zijn geroepen. Dit is de revolutionaire zijde van het Darwinisme, en waar de bourgeoisie het feodalisme nog te bekampen had, zooals in Duitschland, werd deze kant in den strijd tegen de machten van het verleden op den voorgrond geplaatst.

Echter verkondigt het Darwinisme ook nog iets anders. Darwin zelf had geschreven, dat de verandering der soorten, op tweeërlei wijze zou kunnen plaats hebben, langzamer, of vlugger. Maatschappelijk uitgedrukt zouden wij kunnen zeggen, geleidelijk zonder sprongen, dus door het onmerkbaar ingroeien van de eene soort in de ander of met grootere sprongen revolutionair. Men zou beiden theorieën met evenveel recht hebben kunnen aanvaarden, aangezien in Darwin's dagen op dit gebied nog geen proefondervindelijk onderzoek had plaats gehad.

Waarom aanvaardden de natuuronderzoekers nu algemeen de theorie van het geleidelijk veranderen, met uitsluiting van de plotseling optredende revolutionaire omvorming? De klassepositie der bourgeoisie tegenover het proletariaat geeft hierop het antwoord.

In Engeland en Frankrijk had de bourgeoisie hare revolutie volkomen volbracht, zij was de heerscheresse geworden in staat en maatschappij. Als er nog van revolutie sprake kon zijn, zou het die van het proletariaat zijn wier aanvang Engeland en Frankrijk reeds gezien hadden in de Chartistenbeweging en de opstand der Parijzer arbeidersklasse in Juni 1848. Van die revolutionaire bewegingen, die hoe zwak ook nog, voor de kapitalistische maatschappij reeds de doodsklok luidden, wendde de bourgeoisie ongunstig het hoofd af. Op echte struisvogel-maniër kon zij aldus verkondigen: Revoluties kunnen niet meer voorkomen.

Zelfs in Duitschland wilde de bourgeoisie niet meer op revolutionaire wijze het feodalisme overwinnen, daar zij door haar klasse-instinct begreep, dat in den revolutionairen strijd tegen de vijandelijke macht van het verleden, het proletariaat, de vijand der toekomst, geschoolder, krachtiger en strijdvaardiger worden zou. Dan liever getracht stukje voor stukje, geleidelijk de feodale macht af te brokkelen, langzame overgang zonder revolutie!

Is het nu niet vanzelf sprekend, dat de bourgeoisie die theorie intuïtief koos, die het beste bij hare klassebelangen paste, de theorie der geleidelijke, haast onmerkbaar overgangen, zonder schokken? Dan kon zij immers tevens verkondigen, dat de natuurwetenschappen geene revoluties kenden, dat omwentelingen dus in strijd waren met de eeuwige wetten der natuur! De kleine gebreken, die het kapitalisme nog aankleefden, zouden langzamerhand door de evolutie wel verdwijnen.

De revolutionaire arbeidersbeweging heeft op elk gebied „Schweinenglück”, ook op het terrein der natuurwetenschappen. Thans nu zij tot de periode van den strijd om de macht gekomen is, de revolutionaire periode van den eindstrijd, komt een nauwgezet natuuronderzoeker, onze landgenoot Prof. Hugo de Vries, proefondervindelijk aantoonen, dat de verandering der soorten niet geleidelijk, onmerkbaar, maar spronggewijze, revolutionair plaats vind. Het experiment, het proefondervindelijk onderzoek heeft de waarheid der hypothese der plotselinge veranderingen bewezen, die der langzame, bijna onmerkbaar omvorming te niet gedaan. De theorie der geleidelijke, schok-looze verandering, waaraan de bourgeoisie uit klasse-instinct de voorkeur gegeven had, is bewezen onjuist te zijn.

De zelfde twee kanten, een revolutionaire en conservatieve, verkondigde de Darwinistische theorie tevens in hare leer van den strijd om het bestaan. Men weet, dat deze natuurwetenschappelijke leer verkondigt, dat de veranderingen, die het levende wezen ten goede komen, behouden blijven, ja bevorderd door den bestaanstrijd, de nadeelige afwijkingen worden vernietigd. Immers in den kamp om het leven blijven de sterksten over, dus zij, met veranderingen, die hun ten goede komen; de zwakken sterven uit, dus ook zij die nadeelige afwijkingen vertoonen.

De bourgeoisie heeft ook deze theorie op maatschappelijk gebied aangewend, na eerst hare hoofdgedachte uit haren eigen maatschappijvorm te hebben geput. Zij had de vrije concurrentie, de strijd om het bestaan tot regel der maatschappij gemaakt, en werkelijk was de strijd om het bestaan, de concurrentiestrijd een kracht ten goede, om het kleine werktuig te vervangen door de groote machtige, de kleine productiekrachten te verdringen

door de massale. Zoo gezien was de theorie van den „strijd om het bestaan” als eene eeuwige natuurwet, voor dat beperkte tijdperk eene zeer revolutionnaire theorie, die de Deutsche bourgeoisie ook met alle macht tegen de verdedigers van het feodalisme aanwendde.

Maar de burgerklasse had ook reeds de strijd tegen het proletariaat te voeren en daarom hebben vooral Darwin's volgelingen onbewust, maar toch door **klasse-instinct** gedreven de theorie van den „strijd om het bestaan” overdreven. Als men aantoonen kan, dat de strijd van den een tegen den ander, de strijd van individu tegen individu een eeuwige natuurwet en vooruitgang is, dan is immers het socialisme veroordeeld, dat dien strijd opheffen wil? Uit klasse-intuïtie werd alle nadruk gelegd op den strijd van het eene individu tegen het andere.

Wat heeft Prof. de Vries nu wederom aangetoond? Hij schrijft in een zijner werken: „*De intraspeke teeltkeus (d. w. z. de vooruitgang gekweekt door de strijd om het bestaan tusschen individuen van dezelfde soort) neemt in de natuur eene zeer ondergeschikte plaats in.*”

Wat is dan wel de voltrekker van den vooruitgang? De strijd om het bestaan tusschen soort en soort. Dat het Darwinisme de strijd om het bestaan tusschen de verschillende soorten verkondigde is zijn revolutionnaire kant, zooals de bourgeoisie ook eenmaal den *klassenstrijd* als revolutionnaire leer verkondigd heeft in den strijd tegen het feodalisme.

De conservatieve, onjuiste opvatting van Darwin's opvolgers: het te veel op den voorgrond plaatsen van den strijd om het bestaan tusschen individuen van dezelfde soort als drijfveer van den vooruitgang, kwam voort uit de klasseverhouding der bourgeoisie tegenover het proletariaat.

* * *

Men ziet, dat de veranderingen, die Prof. de Vries het Darwinisme heeft doen ondergaan, analoog zijn aan de klasseopvattingen van het proletariaat. En buiten de kring der vakgeleerden zal deze groote natuuronderzoeker in zijne eigen klasse dan ook wel weinig belangstelling voor zijne onderzoekingen vinden.

De ondergaande burgerklasse laat liever tafels dansen, geesten oproepen, voert liever allerlei mystische dwaasheden uit, dan kennis te nemen der realiteit. Zij zingt „het liedje van verlangen”, wil niet sterven, wil van eeuwigheid, niet van veranderingen, en dan nog wel plotseling, hooren!

Daarentegen heeft de arbeidende klasse het grootste belang bij de kennis der werkelijkheid. Te weten, dat alles aan eeuwige wisseling onderhevig is, geeft haar kracht in haren revolutionnairen strijd. Het Darwinisme, en vooral het door Prof. de Vries van de burgerlijke klasse-beïnvloedingen ontdane, is volkomen analoog aan haar ideologie.

Het was dus een klassesplicht, ook van het Nederlandsche proletariaat, Darwin te herdenken. Onze partij had dat begrepen, en gelukkig had een deel der Amsterdamsche arbeidersbeweging nog inzicht genoeg om deze herdenking waardig te doen slagen. Uit deze herdenking putte het nieuwe moed, en nieuwe kracht in zijn strijd. S. D. W.

Revisionistische Geschiedschrijving.

Het zou vrijwel onmogelijk en bovendien een vrij onvruchtbaar en naargeestig werk zijn, alle bokkesprongen van z.g. «Marxisten» als b.v. Loopuit, in «*De Tribune*» te signaleeren; maar een heel kromme moeten we toch even aanstippen, wijl deze zoo goed laat zien tot welke dwaasheid, ja misdadigheid tegenover de arbeiders hun «laat-je-maar-trappen taktiek» voert. Want nietwaar, wij noemen het misdadig tegenover de arbeidersklasse; haar de waarheid omtrent stand en resultaten der beweging te onthouden. Dat bij Loopuit, die zich van ultra-revolutionair, (z'n optreden in de Tribune-vergadering voor December, zaliger nagedachtenis) aan de opportunistische taart, tot het tamme tegendeel daarvan heeft doorgegeven — het treurig-ernstige reeds lang in het belachelijke is omgeslagen; we zouden het kunnen passeeren en z'n politieke zelfvernederen als particuliere liefhebberij beschouwen, ware het niet dat de arbeiders nog altijd iets van een Marxistisch aureool om z'n propagandisten-hoofd zien. En zoo worden dan zijn uitspraken tegen ons S. D. P.'ers uitgespeeld.

Loopuit dan, die zich tot de redactiekamer van «*Het Volk*» omhoog vernederd heeft, deelt nu met z'n collega, de man uit den dierentuin, de wildenbeesten-moraaltemmer Meijer, broederlijk de taak van beschrijving der arbeidersbeweging in het arbeidersjaarboekje van 1910, de een het binnen-, de ander het buitenland.

Wat denkt ge nu lezer dat de «Marxist» Loopuit onder Engeland vertelt? Brengt hij hulde aan onze broederpartij de S. D. P. voor haar zwaar en succesvol werk in het afgelopen jaar? Laat hij zien, dat dank zij haar onvermoeide propaganda, tenminste een deel van de Engelsche arbeiders zich niet voor de 3de maal door de z.g. vooruitstrevende liberalen op sleeptouw laat nemen? Vertelt hij dat zij telkens en telkens weer de door en door verburgerlijkte leiders van de Labourpartij op de kaak stelde, dat ook dank zij haar optreden, de oppositie tegen de met de liberalen sjacherende leiders van de onafhankelijke arbeiderspartij groeide? Verwijst hij naar het Congres van die partij, waar Keir Hardie, Snowden c. s. aftraden? Toont hij de verwatering van de leiding der Labourpartij aan, die behalve dat zij ruilhandel met de liberalen dreef, al zoover is dat zij alle waarlijk socialistische propaganda tracht te verstikken? Dat die leiding om de liberalen niet te schaden, bij verschillende naver-

kizingen geen kandidaten stelde, en met de liberalen in woede ontstak, wanneer een plaatselijke organisatie toch een socialist kandideerde? Stipte hij het schandelijk tooneel aan toen de arbeiderspartij voor de uitsluiting uit het parlement van de socialist Victor Grayson stemde?

Neen, niets van dit alles. En Loopuit had toch waarlijk *De Tribune* niet behoeven te lezen, waarin deze zaken herhaaldelijk besproken zijn. Hij zal toch als buitenlandsch Redacteur van «*Het Volk*» wel een deel van de Europeesche socialistische pers onder de oogen hebben gehad. Zelfs opportunisten als de fabiër Hobson werd het te kras; deze schreef in «*The new age*» verleden jaar:

«Ik geloof niet, dat een oplettend beschouwer het «feit bestrijden zal, dat de Labourpartij met elke maand meer gematigd en reactionair wordt. Hare actie laat zoo duidelijk als men het maar wenschen «kan zien, dat haar actie geheel door het vooruitstrevend liberalisme beheerscht wordt.»

Maar heeft niet onlangs z'n collega Vliegen betoogd, dat het samengaan van arbeiderspartij en liberalen in Engeland een goed ding is? Wel in Holland gaan tegenwoordig revisionisten en z.g. Marxisten in de S. D. A. P. broederlijk samen, en daarom nietwaar mijnheer Loopuit de waarheid maar een flinken trap gegeven en lustig geschreven:

«De Engelsche arbeiderspartij staat voor wat de «beginselen der Begrooting aangaat, aan de zijde der «Regeering, doch onder alle andere omstandigheden be- «waart zij hare volkomen zelfstandigheid tegenover de «burgerlijke partijen.»

Zou mevrouw Holst en met haar nog enkele anderen nog altijd de illusie hebben, dat door deze menschen het Marxisme in de nederlandsche arbeidersbeweging tot meerderen invloed zal komen. v. Rm.

Uit het Buitenland.

Engeland. De chefs der conservatieve partij, dus de tariefhervormers en consequente imperialisten hebben van de liberale regeering reeds verkregen, wat zij wenschten, namelijk de ontbinding van het Lagerhuis en nieuwe verkiezingen, die in Januari zullen plaats vinden. Feitelijk hebben de Lords, ongewild natuurlijk maar toch inderdaad, hiermee een democratische daad verricht. Immers: een van de vele ondemocratische instellingen, ook wat betreft de inrichting van het Lagerhuis, is de lange duur der zittingen van dit Huis. Niet alleen wordt het gekozen op een wijze, die een hoon is op de democratie, zoo goed als b.v. de samenstelling van onze Tweede Kamer, maar bovendien is het ondemocratisch, dat een Lagerhuis nog zitting heeft, dus regeert, terwijl misschien de stemming onder de kiezers reeds totaal is omgeslagen. Vier jaar is reeds een te lange wetgevende periode, vier jaar heeft het liberale Lagerhuis nu gezeteld en dat de Lords het nu naar huis hebben gezonden daarvoor moet elke democraat hun eigenlijk dankbaar zijn.

Natuurlijk zou het recht, dat de Lords zich nu hebben aangemattigd om ook over de begrooting te beslissen, ja te beslissen of het Lagerhuis nog langer zitting zal hebben en waardoor het Hoogerhuis zich feitelijk gelijke rechten heeft toegekend als de Kroon, als het Koninkschap, voor elke werkelijk democratische regeering de gelegenheid hebben geschapen om de ondemocratische instelling, die het Hoogerhuis is, af te schaffen. Daartoe ware niets anders noodig dan dat de regeering de begrooting aangenomen verklaarde en desnoods met geweld de belastingen doorvoerde, die het Lagerhuis heeft vastgesteld. De regeering zou daarbij natuurlijk stuiten op den revolutionnairen tegenstand van een deel der bourgeoisie, die, wanneer men haar portemonnaie aantast op een wijze, die zij onrechtmatig acht, overal en altijd rebelsch, ja revolutionair wordt, doch, steunende op een werkelijke volksbeweging, gedragen door de groote massa's, zou zulk een tegenstand van bourgeois-zijde gemakkelijk zijn te breken.

Doch: wij weten het: deze regeering is zoomin werkelijk burgerlijk-radicaal en democratisch, als zij steunt op een werkelijke volksbeweging. Zij vertegenwoordigt slechts de belangen van zekere lagen der bezittende klassen in tegenstelling tot die van andere lagen, inzonderheid van het textiel-kapitaal en een gedeelte van het handelskapitaal, in tegenstelling tot dat van de ijzer-industrie, het geldkapitaal en het grootgrondbezit. Welnu: als zoodanig denkt zij er niet over om burgerlijk-radicaal te handelen, zoomin als zij het zou kunnen doen.

Wat zal nu de houding zijn der Arbeiderspartij bij deze algemeene verkiezingen? Gelijk te verwachten was, zal zij den voetknecht spelen van de liberale kapitalisten tegen de conservatieve kapitalisten, ter ondersteuning van een begrooting, die zwaardere lasten legt op de schouders van de groote massa's der arbeiders. Met dreunende woorden en fiere gebaren hebben, zooals ten onzent de heeren Troelstra c. s., ook de leiders der Arbeiderspartij verzekerd, dat zij onafhankelijk zouden optreden. In de werkelijkheid gebeurt het eenigszins anders. Officieel deelt de fractie der arbeiderspartij, die in die partij zoo ongeveer de dictatuur uitoefent als de Kamerfractie der S. D. A. P. ten onzent het volgende mede:

Het bestuur heeft de kandidatenlijst zorgvuldig herzien, teneinde verkiezingscampagnes zonder uitzicht te vermijden. De partij zal bij de komende verkiezingen slechts zulke candidaturen steunen, die kans op succes hebben en tegelijkertijd driekantige verkiezingen (dus zulke, waar een liberaal, een arbeiderscandidaat en een unionist naar den zetel dingen), zooveel mogelijk voorkomen, wanneer daarbij een aanhanger der Lords de voorhand zou kunnen krijgen. Bij de herziening der kandidatenlijst werd het *terugtrekken van*

zo tot 50 candidaturen aanbevolen. Deze maatregel wordt uitsluitend en alleen in het belang der Arbeiderspartij genomen (sic).

Voor die laatste zin is kostelijk! De zoogenaamde Arbeiderspartij weigert voor haar speciale eischen, arbeidersseisen natuurlijk, dus volstrekt geen socialistische, den strijd aan te binden in alle districten, waar de kansen van een unionist groot zouden zijn door den zetel aan den liberaal te betwisten! En dit alles geschiedt in het belang der... Arbeiderspartij zelf.

Jawel: natuurlijk in het belang van de zetels der heeren „arbeidersvertegenwoordigers.” Het bestuur der Partij zal natuurlijk al z'n best doen om den strijd aan de plaatselijke afdelingen, waaronder een aantal min of meer socialistische zijn, onmogelijk te maken. En feitelijk is deelneming aan een verkiezing in Engeland voor een plaatselijke organisatie reeds onmogelijk. Wanneer het Bestuur der Partij, dat over geld beschikt, die deelneming finantieel niet steunt. Zoo hoog zijn de verkiezingskosten. De Unionistische pers zegt over deze taktiek het volgende:

„De algemeene trekken van de afspraak tusschen regeering en socialisten (teens arbeiderspartijders) ofchoon beiden het bestaan er van ontkennen, is zeer duidelijk. Waar een lid van de arbeiderspartij een zetel heeft, zullen de liberalen geen candidaat tegenover hem stellen, zooals in Dundee, waar naast minister Churchill, Wilkie de tweede afgevaardigde van het district is. Dit is de eerste maal, dat de liberalen daar geen candidaat hebben gesteld.

De pers somt verder reeds de districten op waar de arbeiderscandidaturen zullen worden teruggetrokken.

En zoo geschiedt dan, wat wij zolang reeds vreesden: de Britsche arbeiders, voorzoover zij niet tot klassebewustzijn zijn ontwaakt, worden door hun „leiders,” ter wille van zetels en persoonlijke voordeelen, verraden en verkocht aan een fractie der bezittende klassen. Een ding is slechts gelukkig: de oogen van talrijke arbeiders zullen door de propaganda van onze partijgenooten, voor dit onwaardige spel worden geopend! v. R.

Brieven aan Twentsche Arbeiders.

I.

Nu heeft de sociaaldemocratische partij ook vasten voet gekregen in Twente, de sociaaldemocratische leer zal dus nu eindelijk ook bij u vrij uit worden verkondigd. Voor het eerst treedt de wetenschappelijke revolutionaire sociaaldemocratie als partij op.

Het heeft wel lang geduurd voordat dit in uwe, meest en zuiverst industriele streek van ons land gebeurde! Maar het heeft ook lang geduurd voordat er in ons land een waarlijk revolutionaire, marxistische partij was.

De geschiedenis van de socialistische arbeidersbeweging in Twente is de geschiedenis van de arbeidersbeweging in ons land.

Zij begon met Marxistische theorie van klassenstrijd, onverzoenlijken klassenstrijd tegen het kapitalisme. Elke socialistische arbeidersbeweging begint daarmee.

De leer van Marx en Engels is zoo scherp en zoo fel tegen het kapitalisme, dat ieder die zoekt de arbeiders te vereenigen tegen het kapitaal, instinctief, van zelf, naar die leer grijpt.

Zoo geschiedde het ook in ons land in de oude beweging, ook bij u. Men nam van zelf de Marxistische leer als wapen.

Maar Domela Nieuwenhuis, Troelstra, Vliegen, Schaper, van Kol hadden volstrekt niet die leer van Marx waarlijk in zich opgenomen. Zij hadden haar volstrekt niet waarlijk, door en door bestudeerd. Zij was volstrekt niet een deel van hen geworden, vleesch van hun vleesch, geest van hun geest. Zij hadden er slechts oppervlakkig, de een wat meer, de ander wat minder, kennis van genomen. Zij hadden de wezenlijke *waarheid* er niet van gezien.

Zij gebruikten de leer van den stichter der sociaaldemocratie, waarschijnlijk zonder het zelf te weten, slechts als een uitstekend wapen, dat zij *gevonden hadden*, dat hun voor hun doel, het vereenigen der arbeiders, nuttig voorkwam, maar geenszins als een wapen dat zij *kenden*.

Zoo werd, in het algemeen, in den aanvang de propaganda in Nederland en ook in Twente gevoerd. Revolutionair, marxistisch, maar door geheel of gedeeltelijk onkundigen.

Het spreekt van zelf, dat, wanneer een aantal jonge menschen met veel vuur en enthousiasme, maar met weinig kennis, propaganda maken voor een groote zaak, er maar zeer weinig noodig is om hen de zaak in den steek te doen laten of hen tot een geheel andere wijze van propageeren te brengen. Wanneer men niet werkelijk de sociaaldemocratie door en door kent, raakt men zeer licht aan het wankelen en wijfelen. Een teleurstelling is genoeg, het uitblijven van direct succes, het niet spoedig genoeg komen van groot succes, etc. etc.

Het eerste slachtoffer van zijn gebrek aan wezenlijke kennis der sociaaldemocratie, van haar als *wetenschap*, werd Domela Nieuwenhuis.

Met zijn persoon en wat hem persoonlijk deed

afdwalen van den eenig juiste weg dien hij, gedwongen door de noodzakelijkheid, instinctief was gegaan, hebben wij hier natuurlijk niet te maken.

Maar door hem kwam het Anarchisme de Nederlandsche arbeidersbeweging en ook Twente binnen en richtte daar zijn groote verwoestingen aan.

De leer dat de arbeidersbeweging buiten de politieke parlementaire actie om haar doel kon bereiken, vond ook in Twente veel aanhangers. De éénige weg om alle arbeiders tot gezamenlijke actie te brengen, tegen het centrum van de macht der bourgeoisie, den Staat, — de politieke organisatie en strijd werd ook daar door meerderen en meerderen verworpen.

De onkunde omtrent de wetenschappelijke revolutionaire sociaal-democratie maakte met Domela Nieuwenhuis menigten van arbeiders tot slachtoffers. Domela had, als hij de sociaal-democratie beter waarlijk bestudeerd had, beter kunnen weten. Hij had beter moeten weten zelfs. Maar de arbeiders, niet in staat veel te lezen, werden natuurlijk nog sneller slachtoffer van hun onkunde dan hij.

Zoo waren de eerste perioden der Nederlandsche arbeidersbeweging: eerst een niet genoeg, niet waarlijk geheel gekende, een oppervlakkige sociaaldemocratie; daarna, toen men niet zoo snel bij het doel kwam als men gehoopt had, het Anarchisme.

Maar al spoedig bemerkten de arbeiders, ook in Twente, dat het Anarchisme alleen te verbrokkelen, niet samen te smeden weet, en een nieuwe tijd van sociaaldemocratie brak aan, de tijd der S. D. A. P. Die socialistische, die genoeg geleerd hadden van de sociaaldemocratie om niet in het Anarchisme te vervallen, als Troelstra, Schaper, van Kol, Helsdingen, Spiekman en zooveel anderen, bleven de parlementaire politieke actie propageeren, en, na een tijd van anarchistisch verval, vond hun woord weer ingang bij de arbeiders.

Maar weldra zou het toch ook in hen blijken, dat ook zij niet de revolutionaire sociaaldemocratische leer, die zij allen, zonder uitzondering, in hun jeugd verkondigd hadden, toen het er nog om ging de massa wakker te maken en tot actie te brengen, — weldra zou het blijken dat ook zij deze leer niet waarlijk kenden, niet geheel in zich hadden verwerkt. Weldra kwam het aan den dag, dat zij haar slechts als een toevallig toen goed en dienstig middel hadden gevonden om te gebruiken voor hun doel, maar dat zij bereid waren haar weg te werpen zoodra zij hun niet meer voor hun doel voldeed.

Zij waren geenzins volledig overtuigd van de deugdelijkheid van het wapen dat zij zelf hanteerden, en ook bij hen, evenals bij Domela, zou een kleine teleurstelling in hunne verwachtingen, een niet zoo snel komen van het succes, als zij verwacht hadden of een willen van nog grooter of ander succes, binnen kort voldoende blijken om hen te doen verloothen de leer die zij zelf eerst hadden verkondigd: de leer van den onverzoenlijken klassenstrijd van u, arbeiders, tegen het kapitaal.

Niet lang duurde het of Schaper, Troelstra, van Kol, etc. etc. gingen over tot een praktijk, die geheel anders was dan hun leer. Zij gingen van de revolutionaire leer tot de verzoenende praktijk.

Zij gingen van het Marxisme naar het Revisionisme over.

Wij zullen in deze brieven gelegenheid hebben er telkens en telkens weer op te wijzen wat die afwijking naar het Revisionisme is. Hier, in deze inleiding, volsta slechts de vermelding van het feit:

Terwijl Domela Nieuwenhuis uit teleurstelling in zijn verwachtingen in arrenmoede overging tot de propaganda van strijd in kleine groepen, persoonlijke ontwikkeling, individualisme enz. enz. en den eenigen voortdurenden zelfstandigen strijd van het proletariaat in zijn geheele massa opgaf, terwijl hij naar dien kant afweek, — zagen Troelstra, Schaper, Vliegen, van Kol en vele anderen al meer en meer, door hun lust naar onmiddellijk succes, den hun besten weg voor het proletariaat in een samengaan met een deel der bourgeoisie, in een verzoening met deze, in een openlijk of stilzwijgend bondgenootschap met haar.

De onkunde omtrent wat waarlijk de revolutionaire sociaaldemocratie is, wreekte zich toen ook aan hen en wreekt zich dagelijks meer! En ook met hen ging en gaat nog een groot aantal arbeiders mee evenals met Domela.

Het Revisionisme werd aldus de derde periode der Nederlandsche arbeidersbeweging. Het begint zich meer en meer, ook bij u in Twente, te toonen als wat het is.

Maar de vruchten van het Revisionisme zullen even bitter zijn voor u als die van het Anarchisme.

Onze partij die nu tot u komt, zal hef daarom

krachtig bestrijden, en trachten bij u sterker te maken de eenige *wezenlijke* sociaaldemocratie, de wetenschappelijke, de revolutionaire, die niet alleen den onverzoenlijken klassenstrijd tegen het geheele kapitalisme predikt, maar hem ook voert. De sociaaldemocratie, zooals Domela, Troelstra, Vliegen en de rest haar vroeger propageerden, zonder haar te kennen, wij zullen ze haar brengen nu niet alleen instinctief, maar bewust.

H. G.

De Waarheid.

Deze week spreekt Van Vorst in A'dam, De Katholieke «Tijd» schrijft, dat de christelijke arbeiders van deze vergadering moeten wegblijven, want «er zijn R. K. priesters genoeg, die hen omtrent het onderwerp, dat in de meeting behandeld worden zal, voldoende kunnen inlichten en die hiertoe ook bereid zijn.»

Het Volk voegt eraan toe:

«Wat wonder! Maar dan hooren de christelijke arbeiders de waarheid niet.»

Zou dat misschien ook de reden kunnen zijn, waarom de S. D. A. P. de arbeiders aanraadt niet naar onze vergaderingen te gaan? C.

Van de Afdeelingen.

Den Haag. Voor een uitstekend bezochte vergadering sprak Dinsdagavond Wijnkoop over „De Staatsbegroting en de Sociaal-Democratie.” In debat kwamen twee jonge S. D. A. P.'ers en een Vrijzinnig-Demokraat welke laatste zich verklaarde: voorstander van invoerrechten, tegenstander van 8-urendag en Vrouwenkiesrecht.

Amsterdam. Gorter sprak voor een vergadering van Duitse Kuipers en Brouwers in Café Rotterdam. De collecte voor den verkiezingsstrijd in A'dam II bracht 5. 71⁵ op. Vijf nieuwe leden traden reeds tot onze partij toe. Bravo!

De cursusvergadering van Wijnkoop over de Fransche revolutie was bezocht door een 70 tal hoorders ook niet-partijgenooten.

Utrecht. Dinsdagavond had hier de derde cursusvergadering met Gorter plaats, over: „de grondslagen der Sociaal-Democratie.”

In de beide vorige waren in groote trekken het ontstaan van het kapitaal en zijn verwording behandeld, terwijl nu het historisch-materialisme aan de beurt was. Den vierden avond zal de klassenstrijd worden behandeld.

De cursussen zijn geregeld door 40 à 50 personen bezocht, w.o. slechts een enkele S. D. A. Per.

Onze afdeling zal dezen winter op den ingeslagen weg blijven voortgaan en zoo zal door haar in deze korte spanne tijds meer voor de propaganda van de socialistische gedachte zijn gedaan dan door de Afd. der S. D. A. P. in jaren.

Dat deze weinig daarvoor doen zal, zal niemand die haar orgaan „de Stem de Volks” leest verwonderen.

De bevrijding van de vrouw, haar gelijkstelling met den man; is en blijft een onmogelijkheid, zoolang de vrouw van den maatschappelijk productieven arbeid uitgesloten en tot de arbeid in het huis voor 't gezin beperkt blijft. De bevrijding der vrouw wordt eerst mogelijk, zoodra deze aan de productie kan deelnemen in een groote maatschappelijke vorm, en de huiselijke arbeid haar nog slechts in onbeduidende mate in beslag neemt. En dit is eerst mogelijk geworden door de moderne groot-industrie, die niet slechts vrouwenarbeid in sterke mate toelaat, doch zelfs daar naar verlangt en die er naar streeft ook de huishoudelijke arbeid meer en meer in een algemeene industrie op te lossen.

FR. ENGELS.

Ingezonden.

Aan de Red. „Tribune”.

Door dik en dun?

W. Red.

Dat de bestrijding der S. D. A. P. in de aktie van onze partij een voorname plaats inneemt, kan ik volkomen billiken: de organisatie van onze vroegere kameraden is onze meest rechtstreekse tegenstandster, en ik hoop van harte, dat deze strijd niet zal verflauwen, eer wij het bewuste deel van ons proletariaat onder het vaandel der sociaal-democratie hebben verenigd.

Evenwel, hiertoe is in de eerste plaats noodzakelijk, dat hij blijft, wat hij tot hiertoe geweest is: een principiële, en niet ontardaart in een persoonlijke.

Wat ons scheidt van de S. D. A. P., of liever wat de S. D. A. P. scheidt van het socialisme, zijn niet de karaktereigenschappen harer leden, maar is hun miskennis van het *wesen* der sociaaldemocratie, hetwelk gelegen is in die innige vereniging van democratie en discipline, van *saamdachtigheid* en *eendadigheid*, die alle opportunisme onverbiddelijk uitsluit.

Om dat in het licht te stellen, komen mij uitdrukkingen als „Ferrerzwendel”, „het individu Duys”, e. d., die ik de laatste tijd in ons blad ontmoette, allerminst geschikt voor, maar geheel in strijd met de aangeduide opvatting schijnt mij hetgeen v.-R. in de laatste Tribune schrijft over het optreden van Troelstra in de Tweede Kamer naar aanleiding van de „affaire”-Kuyper.

Zeker, omtrent de *modus quo*, de wijze waarop van dit optreden, zijn van ons standpunt gegronde bedenkingen te maken, en ook over het feit van dat optreden zelf kan verschillend geoordeeld

worden. Wilt gij dan ook, v. R., het „belachelijk” noemen, dat Troelstra opstond en heenging, toen Dr. Kuyper zich gereedmaakte, over de tegen hem gerezen verdenking heen te praten alsof er niets gebeurd ware, het staat u volkomen vrij, ofschoon ik wel wil zeggen, dat ik van ieder onzer in zijn plaats hetzelfde zou hebben verwacht. Maar welke reden kunt gij doen gelden, om aan de *persoon* Troelstra, die toch niet sprak namens de S. D. P., die toch niet *ons*, maar zijn *eigen* standpunt vertegenwoordigde, het zedelijk recht te ontzeggen, te handelen als hij deed, en om zijn handeling „huichelachtig” te noemen?

Gij voert daarbij aan, dat Troelstra de man is, „die met de infaamste en voor niets terugdeinzende middelen in zijn eigen partij jarenlang de oppositie heeft bekampt”, en ik zal de laatste zijn, die middelen en die strijdwijze, die m. i. blijk gaven van een ernstig gemis aan besef van de hoge eisen van het socialisties beginsel, in bescherming te nemen, maar ik *ontken*, dat dat gebrek aan inzicht ons het recht zou geven, deze onze felste bestrijder op één lijn te stellen met de man, die nog steeds zondet afdoende verdediging een beschuldiging van *corruptie*, d. i. van knoeierijen met geld en om geld op zich heeft laten rusten. Deze persoonlijke belediging aan het adres van een politieke tegenstander wens ik dan ook niet zonder protest te laten voorbijgaan, want even treurig als ik het vind, te zien, hoe een zo groot deel van het proletariaat zich in blinde persoonsvereering ervoor laat vinden, hun leider „door dik en dun” te volgen, even betreurenswaard zou het mij zijn, als wij de bestrijding onzer tegenstanders zouden gaan voeren „door dik en dun”, in stede van (om een andere uitdrukking aan het christelijk woordenboek te ontleen) „in geest en waarheid.”

Met partijgroet,

G. MANNOURY.

Helmond, 27-11-'09.

Verantwoording.

Ingekomen bij de Administratie: Voor de verkiezing in II van de Duitse kuipers en brouwers collecte Openb. verg. Gorter f 5.71⁵/₂. — Collecte Cursusverg. v. Ravesteijn f 1.60⁵/₂. — Collecte Openb. verg. Darwin f 5.54, id. Cursus Wijnkoop f 4.33, alles te A'dam.

Advertentiën

VERLOOFD:

SARA ROOS

en

PHILIP BARMES.

A'dam, 5 December 1909.

Afd. A'DAM — ZAAIER.

Woensdag avond 8¹/₂ uur spreekt **VOOGD** in de Geelvinck. Onderwerp: Lasalle.

VERKIEZING A'DAM II.

Openbare Verkiezingsvergaderingen

op Zondagmorgen 10¹/₂ uur

in Lokaal Zeemansbond, Kattenburgervoorstraat 2;

op Maandagavond 8 uur

Café Catacomben, Kadijksplein.

Entrée vrij.

Debat vrij.

HAARLEM. Soc. Dem. Partij.

OPENBARE VERGADERING op Vrijdag 17 December a.s., te 8¹/₂ uur, in de Kleine Zaal van De Vereeniging. Onderwerp: **Waarom een nieuwe Partij?** Sprekers Dr. H. Gorter en D. J. Wijnkoop. Toegangsprijs 5 cents. Debat vrij.

S. D. P. Afd. A'DAM.

CURSUSVERGADERING met **INTRODUCTIE** op Woensdag 15 December a.s. te 8¹/₂ uur, in d'Geelvinck. Onderwerp: **De Fransche Revolutie** Spreker: D. J. Wijnkoop.

HUISHOUDELIJKE VERGADERING op Dinsdag 14 December te 8¹/₂ uur, in Café Centraal, Nieuwe Prinsengracht 32. Agenda: Aanstelling-bode en verhooging contributie. Regeling cursus Gorter. Advies Herstemmingen. Vergadering Haarlem.

S. D. P. Afd. ROTTERDAM.

Openbare Vergadering op Woensdag 15 Dec. a.s. in Zaal II van het Vereenigingsgebouw, Goudsche Weg, des avonds half negen. Onderwerp: **De Staatsbegroting.** Spreker: D. J. Wijnkoop. Toegangsprijs 10 cents. Debat vrij. Verspreiders en plakkers van af Maandag 13 Dec. 7 uur in de Baan!

Duitsch Pension ANTON THISSEN
9, Rue de Cureghem — Brussel.
Gemeubeleerde Kamers, met en zonder Pension
Ontblijt, Middag- en Avondeten.
Billijke Prijzen.

Korrespondentie.

De aandachtige lezer zal begrepen hebben, dat v. R. in het vorig nummer Duys niet tot de mindere goden, doch tot de mindere goden der S. D. A. P. rekende.

Wegens overvloed van copie moet tot onzen spijt en vrouwenrubric en artikel Pannekoek en een art. over Oostenrijk en eenige andere artikelen blijven liggen. Parlementaire kroniek kwam te laat.

Men betrachte korthed. Schrappen is dikwijls zoo moeilijk. En om de lengte moeten we soms weigeren.